

Následující dopisy psal příslušník vojenské policie (MP) 16. obrněné divize U.S.Army Bob Lemmons své ženě domů do Cincinnati během svého pobytu v Plané v prvních poválečných měsících roku 1945. Dopisy včetně fotografií nám laskavě poskytla jeho dcera paní Kathy Hoffman. Její poznámky jsou uvedeny kurzívou. Připomeňme si tak 66.výročí osvobození našeho města .

Neděle 13. května 1945, Československo

Moje drahá ženo a synu,
ahoj miláčku. Jak se máš ty a Bobby?

Je mi to velice líto, ale nebylo možno napsat. Byli jsme prostě příliš zaneprázdněni. Tohle je první příležitost, kdy můžu psát. Víím, že jsi musela být znepokojená, ale prostě to jinak nešlo. Psal jsem, kdykoliv to bylo možné.

Předně: dostával jsem poštu od tebe docela pravidelně. Nedostal jsem pouze ten balíček, cos mi poslala, ale měl bych ho dostat v brzké době.

Ty rukavice, co jsem ti poslal, jsi nedostala, že ne? Budu muset nahlásit jejich ztrátu. Byly pojištěné.

Byli jsme pořád v pohybu a to je jeden z důvodů, že jsme pořád byli tak zaneprázdněni. Zdálo se to nekonečně dlouho, než jsme opustili Francii. Putovali jsme přes celé Německo a část Československa. Nikdy jsem neviděl takovou zkázu, jako v Německu.

Překročil jsem Rýn, což samo o sobě nebylo nic k vidění. Byl jsem ve Verdunu, Metz, Reims, Mainz, Saarbrückenu, Kaiserslauternu, Würzburgu, Norimberku. Mimochodem, Norimberk bylo hlavní sídlo Gestapa a měla bys to město vidět. Je kompletně zničeno. Asi jsi pravděpodobně viděla v kině Hitlera při některém z jeho projevů nebo při přehlídce elitních jednotek. Většina těchto záběrů byla natočena v Norimberku.

Je tam několik hodně velkých stadionů. Jsou velmi pěkné, ale nejsou už moc k potřebě. Je tam jeden zvlášť velký, který dokonce nestihli dokončit. Norimberk byl hodně velké město. Musel být svého času velmi pěkný. Byly tam některé velké a historické budovy. Jeli jsme okolo něčeho, co připomínalo operu. Bylo to zařízení nádherným nábytkem. Sedadla byla ze zeleného a červeného plyše. Je to škoda, že všechna ta nádhera, která existovala v těchto zemích, byla proměněna v ruiny.

Po těch pár dnů, co jsme tam byli, bylo velmi teplo a těla, která ležela pod troskami, strašně zapáchala. Když němečtí obyvatelé začali tato města čistit, často proklínali starého Hitlera. Je to všude stejné, kamkoliv přijdeš. Nic než ruiny. Lidé bloudí kolem jako omámení. Je to strašné muset existovat tak, jako musí většina z nich, ale přivolali si to na sebe sami. Je mi líto těch malých dětí. Musí trpět pro něco, s čím nemají nic společného. Můžeš vidět malé děti bezcílně bloumat kolem. Jejich rodiče byli zabiti při náletech.

Přesto se Němci připravovali na válku roky. Všechny domy mají vybudovány pod sebou protiletectké kryty. Dostalo se jim přesně toho, o co si řekli.

Opustili jsme Norimberk a putovali jsme několik dní. Většinu toho času přešlo, a samozřejmě, protože jsme byli venku na svých pozicích, promokli jsme. Nevěděli jsme, kam míříme, ale brzy jsme to zjistili. Nyní, jak jsi pravděpodobně četla v novinách, 16. divize obsadila Plzeň v Československu. To bylo opravdu něco. Nikdy předtím jsem neviděl tolik Nácků. Docela dost nás ostřelovali. Někteří byli oblečeni v civilních šatech, takže jsi nemohl říci, kdo je a kdo není Nácek. Měli jsme dost povyražení a nestydím se říci ti, že se mi klepala kolena, když to poprvé začalo. Později už se ti zdá, že se ani moc nestaráš o to, jestli tě něco zasáhne. Kámoš z Cincinnati a já jsme byli chvíli v těžké situaci, ale brzy jsme to zvládli. Němečtí vojáci leželi mrtví podél cesty. Často jsem se divil, co si německé obyvatelstvo myslí, když vidí okolo ležet své mrtvé celé dny. Jsem rád, že teď už je po všem. Možná že si všichni teď můžeme na chvíli odpočinout.

Jsme pořád v Československu, ale ne v Plzni.

Dostal jsem všechny tvé minulé dopisy a pokusím se odpovědět na všechny tvé otázky.

Tak Bobby se rád motá okolo šicího stroje? Zdá se, že je po tátovi. Já jsem taky vždycky něco dělal, že?

Ptala jsi se, jestli všechny šaty, co nosíme, se dají vyprat. Ano, všechno se dá prát, i naše vlňené hadry. Pereme je stejně jako všechno ostatní naše oblečení. Popravdě, jednoho dne jsem vzal košili a kalhoty dolů k potoku a vypral jsem je, a potom jsem se v tom potoce vykoupal. Nyní ty kalhoty jsou mezi dvěma dekami a já na nich spím. To je pomůže vyžehlit.

Dobrá, zlato, co jsi dělala, když jsi slyšela, že ta velká válka skončila? Nechali zvonit zvony, nebo byly nějaké oslavy u nás doma? Zrovna jsem řídil dopravu, když jsem slyšel tu zprávu. Někteří vojáci spustili trochu jakot, ale většinou byli v klidu. Předpokládám, že to cítili podobně jako já. Nebyl jsem tím nijak znepokojen, všechno, co jsem chtěl, bylo prostě někam jít a trochu si odpočinout. Všechno to bylo občas velmi vyčerpávající.

Teď je Den matek, že? Doufám, že jsi ho strávila hezky a že jich ještě hodně hezkých prožiješ. Víím, že Bobby ti přál totéž. Nemohl jsem napsat dřív tak, abys to dostala ještě před Dnem matek, ale nicméně myslel jsem na naše matky a na tebe.

Máma neměla takový pěkný Den matek, že ne? Muselo jí být dost špatně, doufám, že teď už je to lepší. Doufám, že nemá o mne strach. Jsem v pořádku, cítím se dobře. Řekni jí, že tady není čeho se obávat, pokud je mi známo. Není doma něco v nepořádku? Musí mít nějaký problém, když je tolik nervózní. Předpokládám, že to, že Joe nastoupil do armády, přispělo k tomu, že onemocněla. Doufám, že už je zase v pořádku. Muselo jí být dost špatně.

Zajímalo by mě, jak si vede Joe u námořnictva. Doufám, že se mu to líbí. Vypadá to, že počítají, že tam nějaký čas zůstane. Je Frances raději, než když byl v Baltimoru? Minimálně má přehled o tom, co většinu času dělá.

Dobrá, miláčku, pro teď budu muset končit. Hodně a hodně lásky a polibků.

O mne se neboj. Opatruj sebe a Bobbyho. Řekni mu, ať se taky nebojí.

Dobrou noc, zlato. Bob

PS: To je malá poznámka pro tvou matku

Ahoj mámo, trochu opožděně ti přeju šťastný Den matek, ale vím, že to pochopíš. Věřím, že máš příjemný den a přeju ti mnoho dalších. Bob

Část dopisu napsaného v Plané 24. května 1945

Nyní už víš, proč jsme byli tak zaneprázdnění. Přesun obrněné divize a celé její výzbroje byla docela velká práce. Dokážeš si představit, že při tom se nepotýkáš jenom se svou vlastní divizí, ale i se spoustou další výzbroje. Všechno to se pohybovalo kupředu, a ty to musíš udržovat v pohybu. Nejhorší ze všeho bylo, že přišlo skoro po celou tu dobu.

Tady se musím na chvíli pozastavit. Přišla ke mně malá dívka s matkou. Ta máma mi řekla o svých problémech. Její 13letý syn, jak se zdálo, byl velmi nemocný a musel být převezen do nemocnice. Matka přišla na MP se žádostí o pomoc. Byla bys překvapena, jaké všechny různé věci byly po nás požadovány. Každý chodil se svými problémy na MP. Předpokládají, že rozumíme a umíme všechno vyřešit, bez ohledu na jazyk, kterým mluví. Němci, Rusové, Francouzi, Češi a všichni ostatní očekávají pomoc od MP.

Právě jsem dostal zprávu, že MP, kterého jsem poslal vyřešit problém toho nemocného chlapce, řekl, že ten chlapec byl sanitkou odvezen do nemocnice. Doufám, že Němci ocení některé ty věci, které pro ně MP dělá.

Rád slyším, že Eddie Mertz, Paul Kruse a Earl Langley jsou doma. Snad už budu brzy také doma. Oni byli za mořem už docela dlouho. Je tu hodně německých vojáků propuštěných z armády, kteří se vrací do tohoto města.

Nyní už můžeme říct, jakým způsobem jsme se dostali do Evropy. Odjeli jsme z tábora Cheffee ve čtvrtek 18. ledna v 6 hodin večer. Dorazili jsme do tábora Shanks v New Yorku v neděli v 10 dopoledne. Odtud jsme odpluli 8. února v 8 večer a dorazili do Le Havre ve Francii 18. února. Potom přišel nezapomenutelný přesun v těch dobytčácích zvaných 40x8. Proslavily se v první světové válce. Mohly pojmut 40 mužů nebo 8 koní. Trvalo nám 13 hodin, než jsme urazili 110 mil. Vlak jel rychlostí asi 10 mil za hodinu. Samozřejmě, všechno bylo zatemněné, žádná světla ani na lokomotivě, ani na celém vlaku. Jaká to byla mizerná cesta! Nikdy na to nezapomenu. Dál následovala tato cesta – můžeš ji sledovat na mapě. Le Havre, Forgoles-Eaux, Beauvais, Compiègne, Reims (vynechal jsem Soissons, Verdun, Metz- to místo bylo v troskách, mrtví koně a vojáci na ulicích), Torbach, Saarbrücken, Kaiserslautern, Mainz, potom na jih do Oppenheim, přes Rýn na Darmstadt, Aschafenburg, Würzburg, Norimberk, Salzbach, Stříbro a Plzeň. To je základní trasa. Samozřejmě navštívili jsme spoustu dalších míst, měst a městeček. Dobrá, zlato, více zítra. Pro teď končím. Hodně lásky a polibků. Příjemné sny, dobrou noc miláčku.

Toto je dopis napsaný v pondělí 28. května 1945 v Plané, Čechy

Moje drahá,

ahoj zlato! Jak se máš ty a Bobby dnes?

Já se mám perfektně. Teď je 11.10 večer. Docela pozdě pro mne na psaní, zvláště když jsem dnes ráno vstával ve 4.30. Měl jsem začít psát trochu dřív, ale víš, jaký jsem. Vždycky se po cestě někde zdržím. Asi si pamatuješ, jak jsme bydleli na Augustine Street. Jak jsem říkával, že jdu na malou procházku a budu hned zpátky. Potom, o hodinu později, jsi se podívala ze dveří a já jsem stál u Miemanů a kecal. Myslím, že jsem starý tulák, nebo něco takového.

Měl jsem včera v úmyslu ti napsat o starém kostelu, kam jsme zašli. Zvenku nevypadá, že je v moc dobrém stavu. Je velmi starý. Vnitřek je přesto opravdu nádherný. Má všechny možné barvy. Jsou tam velmi pěkné náboženské malby. Je poněkud menší, co se týče kapacity lavic. Na zadní zdi je několik starých dřevěných berlí, některé malé, které patřily dětem. Nedokázal jsem zjistit historii těch berlí, ale předpokládám, že patřily mrzákům, kteří byli zázračně uzdraveni. Byl to kostel Svaté Anny. Je to blízko Chodové Plané v Sudetech. Dnes jsem navštívil Mariánské Lázně. To město je proslaveno po celém světě svými slavnými léčivými prameny. Je tam také mnoho nemocnic. Jsou to německé nemocnice pro jejich vojáky. Je to opravdu nádherné místo.

Dostal jsem dneska ten dopis, kde mi píšeš, že jsi dostala ty rukavice. Včerejší dopis mluvil o tom, že jsi ukazovala rukavice tvé tetě. Už jsem si nemyslel, že je někdy dostaneš. Nechal jsem je pojistit, protože jsi říkala, že se budou lépe starat o balíčky, které jsou pojištěné. Jsem taky zvědav, jestli ti budou, ale jsem docela jistý, že ano. Bobbyho ruka je pro ty rukavice příliš malá, že?

Je dobré, že můžeš využít všechny ty staré papíry, které byly v těch balíčkách, co jsem poslal domů. Můžeš využít také všechno ostatní z těch krabic. Nepamatuji si přesně, co je v nich, ale nemůže toho být zase tak moc.

Slyšela Frances něco o Joeovi v poslední době? Co říká Joe o námořnictvu? Já si pořád myslím, že je blázen, když šel, i když nemusel (*Joe byl mého táty bratr a měl 2 děti*).

Dobrá miláčku. Končím, protože tady je už pozdě. Ty a Bobby se právě teď určitě připravujete na večeri.

Mnoho lásky a polibků. Příjemné sny, zlato. Dobrou noc, miláčku, Bob

Toto je část dopisu napsaného ve čtvrtek 31. května 1945 v Plané, Čechy

Má drahá ženo a synu,

Ahoj zlato! Jak se máš? Je doma všechno v pořádku? Já jsem právě dostal 5 dopisů

datovaných 18., 19., 20., 24. a 25. května. Já jsem psal docela pravidelně, takže bys brzy měla dostat nějaké dopisy.

Máme velice špatný den, co se týče počasí. Pršelo celou noc a déšť padal i celé ráno.

Tady je (nebo byla) dnes nějaká náboženská slavnost. Byla to katolická záležitost. Měli dva oltáře postavené přímo na náměstí. Napřed byla bohoslužba v kostele a pak lidi vypochoďovali ven a konaly se malé bohoslužby venku u oltářů, napřed jedna a pak druhá. Děti byly oblečeny v bílém. Připomínalo to nějaké první přijímání u nás doma. Udělali jsme pár fotek z těch bohoslužeb a jestli vyjdou dobře, tak ti je pošlu.

Ovšem přišlo, tak nepředpokládám, že by byly moc dobré. Ty bohoslužby byly konány za účelem prosby o ochranu proti bouřkám. Z toho usuzuji, že tady musí mít nějaké velké bouřky.

Ano, můj výlet na velitelství Gestapa byl svým způsobem zajímavý. Byli velmi důkladní ve svých metodách. Měla bys vidět některé fotografie, na kterých nacisté dokumentovali svou vlastní špinavou práci. Na tom velitelství byla kompletní fotolaboratoř a obsahovala tisíce snímků zobrazujících všechno možné. Zdá se, že se bavili vším tím neštěstím a utrpením. Já si jenom přeji, aby bylo umožněno celému světu (včetně nacistů) navštívit jejich koncentrační tábory. Lidé nikdy nepochopí brutalitu nacistů, dokud neuvidí ty věci na vlastní oči. Starý Hitler by měl to velitelství Gestapa vidět teď. Cítil by se trochu deprimovaný. Mnoho z následovníků jeho čisté rasy je pohřbeno pod tím, co zbylo z toho místa.

Toto je část dopisu, kterou táta napsal 7. června 1945 v Plané. V Mariánských Lázních se konala show pro vojáky US Army. Objevila se zde slavná operní zpěvačka Grace Moore. Táta píše:

Celá divize dostala pozvání k návštěvě. Pár našich MP ji vidělo a slyšelo zpívat. Říkali, že představení bylo velmi pěkné. Ona, Grace Moore, s nimi hovořila. Říkala, že je utahaná. Musela se zúčastnit tanečků a potom následující den opět inscenovat další představení. Stěžovala si na důstojníky, že se jí pořád vnucovali.

Důstojníci měli pro sebe na dnešním představení rezervovanou sekci. Přesto je snad lepší, že jsem tam nebyl. Zažil jsem dnes docela hrůzu. Bylo to tak: víš, ti lidé tady pozorují armádní vozidla a tanky valící se kolem, jako by je nikdy předtím neviděli. Malá dívenka, asi 5-7letá, se vyřítla zpoza jednoho tanku právě do cesty dalšímu. Spatřil jsem ji právě včas a chytil ji za vlasy. Měla vlasy po ramena a byla to jediná věc, kterou jsem mohl zachytit, když se vrhla do ulice. Skoro jsem jí strhl vaz, jak jsem ji odtáhl z cesty tomu tanku, ale zafungovalo to. Tři ženy stály vedle a viděly to. Ječely a křičely. Už si byly jisté, že je vyřízená. Já na okamžik také. Když jsem převedl tu holčičku přes ulici, ty ženy se smály a začaly něco povídat. Samozřejmě jsem nerozuměl, co říkají, ale předpokládám, že to bylo v pohodě.

Nebyla to moc dlouhá historka?

Toto je část dopisu, který psal táta v Plané 13. června 1945. Píše:

Mluvili jsme s nějakými lidmi a ti říkali, že tady okolo na kopcích byly 3-4 stopy sněhu. Já jenom doufám, že tu nebudu ještě v zimě, abych to viděl.

Tak Bobby je už docela karetní hráč, že? Vsadím se, že může udělat tu hru velmi zajímavou, vzpomínám si, jak hrával karty Tommy. Rozdával by karty každému. (Tommy byl tátův synovec)

Myslím, že v jednom z dopisů jsem Ti psal, že jsem odpověděl na Larryho dopis. Měl by ho akorát teď dostat. (Larry byl tátův švagr)

Myslím, že bylo také pěkné od té dívky v Plzni, že mi dala tu fotku. Mohli jsme od nich tehdy dostat cokoli. Byli dosud velmi šťastni z osvobození. (Táta píše o té fotografii, kde je na náměstí Republiky na tanku a střílí na ostřelovače. Fotka pochází z 6.května 1945.)

Dopis pokračuje:

Co se týká zbraní, měl jsem připraveno všechno, od ručních granátů po bazuky. Měl jsem na sobě boty a všechno po několik dní v té době, kdy vznikla ta fotka. V té chvíli, kdy ta fotka byla pořízena, jsem si už dva dny nezul boty. Prošlo 12 dnů, aniž bychom si svlékli uniformu. Také jsem byl 15 dnů bez možnosti se umýt. Nikdo se také o koupání nestaral, měli jsme více důležitějších věcí na práci než mytí.

Ostřelovači nám působili mnoho nesnází, ale my jim taky. Popravdě, vím o dvou z nich, kteří už nikdy nikomu neublíží. Byli jsme proti nim v nevýhodě. Ti špinaví skunkové byli oblečeni v civilních hadrech. Ze začátku jsme nevěděli, o koho jde, ale jak okolo tebe začnou lézat kulky, rychle pochopíš, o co jde. Dostali jsme ty ostřelovače z té budovy, na kterou je namířena hlaveň tanku. Válka zde skončila, ale boj určitě ještě ne. Bude to trvat nějaký čas, než bude vše vyčištěno od všech skutečných nacistů.

To je pro teď všechno. Příjemné sny, zlato. Hodně a hodně lásky a polibků. Dobrou noc, drahá. Tvůj milující manžel, Bob.

Toto je část dopisu, který psal táta 5. července 1945 v Plané

Drahá ženo a synu,

ahoj, zlato! Jak se máš ty a Bobby dnes? Já jsem právě v pohodě. Počasí je stále chladné, ale je víc jasno, než bylo včera.

Musel jsem dnes ráno vstávat ve 4.45. My, čtyři z nás, jsme šli do akce s několika českými vojáky. Hledali jsme nacisty, esesáky a prostě všechny, kdo se zdáli být ještě pronacisticky zaměřeni. Chytili jsme 30 mužů. Byli zavřeni a budou předáni soudu za činy, které spáchali během války. Ptali jsme se jich, jestli mají nějakou vojenskou výzbroj jakéhokoliv druhu. Samozřejmě řekli ne, protože se předpokládalo, že výzbroj odevzdali už před nějakým časem. Prohledali jsme jejich domy a našli spoustu věcí. Mnoho těchto věcí bylo amerických. Našli jsme uniformy, samopaly, nože, maskovací síť, boty a všechny možné části oblečení. Když jsme ty muže odváděli, jejich ženy nařikaly. Některé dokonce omdlely. Byl tam pouze jeden případ, kdy mně bylo někoho líto. Byl tam mladý pár, doktor a jeho žena, a jejich kudrnatý malý syn. Bylo mu okolo dvou a půl roku. Když jsme prohledávali dům (pouze já jsem si po celou tu dobu hrál s dítětem), zdálo se, že ti lidé to ani nevnímají. Chovali se, jako by na to byli zvyklí. Když jsme sebrali toho muže, požádal, aby se mohl rozloučit s ženou a dítětem. Ten chlapec začal plakat. Chtěl jít s otcem. Na člověka to působí špatně, ale musíš mít na vědomí, že to není tak dlouho, co tentýž chlápek mířil zbraň naším směrem a snažil se nás oddělit od našich rodin. Možná že ho pošlou zase zpátky domů, ale silně o tom pochybuji.

Toto je část dopisu, který táta psal 3. srpna 1945, což bylo 5. výročí svatby mých rodičů. Je psán v hotelu Golf v Mariánských Lázních. On a další dva MP's byli na týdenní R&R (rest and relaxation, odpočinek a relaxace).

Toto je asi můj nejoblíbenější dopis, a až ho budete číst, pochopíte proč. Píše:

Minulý rok touhle dobou jsem byl doma na dovolené. Přál bych si, aby to bylo letos stejně. Jsem příliš daleko od domova. Chci být blízko tebe. Občas když myslím na domov, na tebe a Bobbyho, jsem trochu sklíčený. Víš, jaké to je, vid? Musíme si vynahradiť celý ten ztracený čas, až se dostanu domů, že?

Je tu ještě jedna věc, kterou chci. A to je malé děvčátko. Chtěl bych mít malou holčičku, ty ne? Bobby už bude dost starý, aby s ní mohl chodit na procházky. Myslíš, že by se mu to líbilo? Myslím, že zatím je to pouze hodně snění, ale tak nějak bych to chtěl.

Za chvíli nás přijde vystřídat jeden z našich MP, tak myslím, že už budu končit a připravovat se na odchod. Nerad myslím na odchod, protože ten uplynulý týden jsem si opravdu užil.

Dobrá, miláčku, doufám, že máš dnes nádherný den, a že ta další výročí už budeme vždy slavit spolu. Nepracuj tak moc a ani se tolik neboj. Příjemné sny, drahá.

Moc a moc lásky a polibků vám oběma.

Dobrou noc zlato, Bob.

Velmi tě miluji.

Toto je část dopisu, který psal táta 24. srpna 1945 v Plané.

Ne miláčku, vojáci neoslavovali konec války. Je to docela zábavné, ale pouze vypadali trochu víc uvolněně, to je všechno. Byli stejně tak rádi, že je po válce, jako kdokoliv jiný, ale z nějakého důvodu si člověk nemůže připadat jako při oslavě. Předpokládám, že by to bylo jiné, kdybychom byli všichni zpátky ve Státech. My, MP, jsme byli docela zaměstnaní ten den, kdy skončila válka, ale nic vzrušujícího se nestalo. Všechno, co mě teď zajímá, je dostat se z armády. Snad to nebude dlouho trvat.

Dobrá zlato, pro dnešek končím. Sladké sny miláčku. Hodně lásky a polibků. Dobrou noc zlato, Bob.

Toto je část dopisu, který táta napsal v sobotu 25. srpna v Plané.

Drahá ženo a synu,

ahoj miláčku! Jak se má moje malá rodina dnes? Doufám, že jste si užili svůj malý výlet, mám na mysli jestli jste šli k Dorothy. (Dorothy byla tátova sestra)

Dnes ještě nepršelo. Obloha je nyní hodně tmavá, tak myslím, že denní spršce neujdeme. Dnes jsem dostal tvůj dopis ze 17. srpna. Dostáváš poštu docela pravidelně.

Dnes ráno jsem měl ošklivou práci. Malý chlapec, šestiletý, sjížděl z kopce ve svém vozíku. Vyjel ze dvora a rovnou na silnici. Vozík najel do velkého armádního nákladáku. Výsledkem byl silný otřes mozku, tři hluboké rány na hlavě, horní zuby vyražené a pravý kyčel zlomený. Nebyl jsem už potom v nemocnici odpoledne ani večer. Doktor říkal, že jsou pochybnosti, jestli to přežije. Šel jsem to říci jeho matce, ale zjistil jsem, že již zemřela. Jeho otec byl doma, tak jsem mluvil s ním. Řekl, že má devět dětí a jestli jedno zemře, že se zas tak moc nestane. Popravdě, řekl, že by se mu vedlo o hodně lépe, kdyby zemřely všechny. Dovedeš si představit otce, který řekne něco takového? Zítřka se pojedou podívat, jak si ten malý kamarád vede.

V dopise o pár dní později táta píše, že ten malý chlapec zemřel. Také řekl, že nelituje toho, že šel do armády. Viděl a naučil se toho hodně, ale netoužil po kariéře v armádě.

Toto je část posledního dopisu, který táta napsal z Plané. Je psán 2.9.1945, do Německa dorazili 4.9.1945. Píše:

Dobrá, zlato, vypadá to nejspíš, že budu v okupační armádě. Předpokládá se, že dnes budeme přiřazeni ke 4. obrněné divizi a ta je součástí okupační armády. Zkoušel jsem to posoudit z různých úhlů a dospěl jsem k názoru, že být v okupační armádě není to nejhorší. Kdybych byl nyní poslán domů, měl bych velkou šanci, že budu přesunut do Pacifiku. Kdybych byl ve Státech, dostal bych 30 dní dovolenou a potom bych se musel hlásit zpět k výcviku. Musel bych zůstat v armádě, dokud nedosáhnu dost bodů k tomu, abych byl propuštěn. Tam ve Státech dostanu pouze 1 bod za měsíc. Jestliže obnoví znovu bodový systém, budu mít 47 bodů. Když dostanu 1 bod za měsíc a potřebuji dalších 40 bodů, tak si to sama spočítej. Když zůstanu tady, dostanu dva body za měsíc a počítám, že kluci tady budou mít dobrou šanci buď k nějaké rotaci, nebo ke snížení bodového plánu pro propuštění. Až se vrátím do Států, chci být propuštěn a ne trávit další čas v armádě. Řekl jsem poslední goodbye mé malé rodině. Víím, že bych chtěl být už doma stejně tak, jako ty si to přeješ, ale musíme čekat a uvidíme, jak to dopadne.

Tady jsou nějaké další fotky pro tebe. Mnoho lásky a polibků. Příjemné sny, miláčku.

Neboj se o mne, zlato, jsem v pohodě a nějak se protluču, ať mne pošlou kamkoliv.

Takže mnoho lásky, Bob

(Táta se vrátil do USA a byl propuštěn z armády na konci března 1946. Naneštěstí, když se vrátil domů, Bobby měl zrovna spálu a celý dům i se všemi jeho obyvateli byl v karanténě. Nikdo kromě doktora neměl povoleno tam vstoupit. Táta prohlásil, že mu nic nemůže zabránit se vrátit k rodině, a i přes zákaz šel domů. Můj bratr se uzdravil a byl v pořádku. Tehdy to jistě nebylo moc k smíchu, ale pamatuji se, že když o tom máma s tátou vyprávěli, smáli se tomu. Ovšem to bylo o mnoho, mnoho let později.)